

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felolós főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-4. SZÁM.

Az oroszok ellenállnak a követeléseknek

A genovai értekezlet második teljes ülése

Genova, május 3. Ma délelőtt tartották meg a genovai konferencia második plenáris ülését. Az ülésen Facta olasz miniszterelnök a konferencia elnöke elnökölt. A Palazzo San Giorgio nagy tanácstermének világításával már ezúttal a ragyogó olasz napfény is versenyre kelt. Az ülésterem zsúfolásig megtelt. A magyar delegáció ismét az angol delegáció szomszédságában helyezkedett el. Tagjai voltak Bánffy Miklós gróf külügyminiszter, Teleszky János volt pénzügyminiszter, Szotkovszky Tibor volt államtitkár, Moldoványi Sándor és Gajdó követségi tanácsosok.

Worthington Ewans volt az első szónok, aki beszámolt a pénzügyi problémákról. Picard francia delegátus után Schanzer olasz külügyminiszter szabad előadást tartott a pénzügyi problémák politikai oldaláról. A lengyel delegátus a lengyel márkáról értekezve, panaszát terjesztette elő. A svájci delegátus után Csicserin, majd Rathenau felszólalása következett s végül Facta elnök hamarosan berekesztette a genovai értekezlet sima lefolyású teljes ülését.

Genova, május 3. A helyzet majdnem óránként változik. Lloyd George megcáfolja elutasításának hírét és kijelenti, hogy ha kell, egy hónapig is Genovában marad. Délután 5 órakor az oroszok a lehető legkedvezőbb javaslatokat kapták. Ha ezeket sem fogadják el, ez nyilván szabotázsnak tekinthető és akkor az értekezlet egyéb kérdéseket fog tárgyalni. Rakowszki orosz küldött a sajtó tudósítói előtt kijelentette, hogy az Oroszországgal szemben támasztott követelések elfogadhatatlanok.

Az oroszok nélkül ülésező politikai albizottság viharos ülése után, amelyen a belgák sem vettek részt, az a hír jött el, hogy Barrere francia képviselő támogatni akarja a belga kormányt, az oroszországi idegen birtokokon nacionalizálása és a kártalanítási kérdésben.

Anglia úgy látszik, a belgák és franciák nélkül is folytatni akarja a tárgyalásokat. Az értekezlet legközelebbi teljes ülése szerdán lesz. A helyzet egyébként teljesen bizonytalan.

érzelmi magyarság, különösen a volt függetlenségi párti, nagy tömegekben a dr Bessenyei Lajos zászlója alatt tömörül, aki a minden keresztyének egységének és a magyar nemzeti gondolatnak vezérlője, a kis emberek ügyének önzellen, bátor szószólója. A zsidók, szabadkőművesek és az ezek befolyása alatt állók megoszlanak: azok, akik annak idején a munkapárt liberális szárnyához tartoztak, a nemzeti polgári párti Tolnay Kornélt támogatják, a bangosabb ébredő-zsidók pedig, akik annak idején a nemzeti tanácsban dirigáltak, inkább Kiss Pál mellett korteskednek; itt jegyezzük fel azt az értesülésünket, hogy a szociáldemokraták az utóbbi támogatását határozottan el. Ha a nemzeti gondolat hívei összefognak, Bessenyei neve fog kikerülni a küzdelemből.

A III. kerület

Legzavarosabb a helyzet a III. kerületben, aminek jórészt az az oka, hogy a régi képviselő sokáig függőben tartotta elhatározását, úgy hogy mire végleg úgy döntött, hogy itt nem lép fel, akkorára a többi jelölt pártjai igen nagy lépést haladtak a szervezkedésben. Két párt van már most is erősen megszervezve és pedig a Jánosi Zoltáné és a Reitz Jánosé. Mindkét jelölt a kisemberek tömegére számít. Előbbi a szociáldemokrata munkásságra, Reitz pedig a keresztyénszociálistákra, tisztviselőkre és kisgazdákra. Tiszteletlenül a helyzete Lengyel Zoltánnak, aki az egységes párt hivatalos jelöltjeként jelent meg már abban az időben, amikor még Bernolák, a kormány tagja is reflektált a mandátumra. Nyilvánvaló volt, hogy ez képtelenség, hiszen a kormány pártja nem állhat ellenjelöltet a kormány egyik tagjának. Lengyel abban bízik, hogy a vasutasok mellé állnak. Értesülésünk szerint azonban ezek jelentékeny része Reitzot, kisebb töredéke pedig Jánosit támogatja. Külömben nagy viszontagszást kellett az a durva kirohanása, amit Bernolák ellen intézett.

A Bernolák visszalépése után a kormányt támogató Nemzeti Egyesülés pártja a legutóbbi napokban dr Kossalka János műegyetemi tanárt, a Baross-Szövetség igazgatóját léptette fel, aki jelenleg Debrecenben időzik. Pártjának tegnapi választmányi ülésén a keresztyén demokrácia hívének vallotta magát s a múlt hibáinak szanalását közgazdaságunk fejlesztésével kívánja eszközölni. A kormányt kész támogatni, mert ma az a konszolidáció fixpontja, de szembeszáll vele, ha azt látja, hogy a munkapárt hibáiba esik. Programjában szerepel az önálló gazdasági élet megteremtése, amint szembeszállt legutóbb az Omgéval, amikor az ellenezte a debreceni juhtartó gazdák törekvését a debreceni juh- és gyapjúaukciónak megteremtésére.

Folyznak az aláírás-gyűjtések

Egyelőre még csak a pártszervezetek dolgoznak. Az ajánlasi iverk járnak házról-házra. Hogy melyik jelöltnek hány aláírása van az idő szerint, az a legsötétebb titok. Egy azonban bizonyos: ha összeadnánk azokat a számokat, amiket a főkortések szemhunyorítás nélkül kívágnak, jóval nagyobb összeget kapnánk, mint amennyi az összes kerületek választóinak a duplája. Népgyűlésekre, szónoklatokra még ezután kerül a sor. Idáig csak Bessenyei Lajos tartott nagyszabású programbeszédet, újabb híveket szerezve magának és azoknak a fenséges elveknek, amelyeknek ő egyik legméltóbb képviselője.

Főispáni értekezlet a miniszterelnöknél

Budapest, május 2. Ma délelőtt Bethlen István gróf miniszterelnöknél Vass József kultuszminiszter és Küllay Tibor pénzügyminiszter jelentek meg és mind a kettőn reszort ügyekben tárgyaltak. Ma délután 5 órakor Bethlen István gróf miniszterelnöknél főispáni értekezlet volt, amelyen Klebelsberg Kunó gróf belügyminiszter is részt vett. A főispánok előterjesztették a választókerületekre vonatkozólag összegyűjtött adataikat. Ugy látszik, a miniszterelnök rendszerezte ezeket a főispáni értekezleteket, hogy így állandóan tájékozva

legyen az egységes párt helyzetéről. Ezen az értekezleten megtárgyalták azokat a szükség-szerű változtatásokat, amelyek a párt érdekében kívánatosak.

Bethlen István gróf miniszterelnöknek Genovábel való visszatérése óta az egységes párt intéző-bizottságának ülése elmaradt. Ez az intéző-bizottsági ülés holnap délelőtt 12 órakor lesz, amelyen dönteni fognak a még függőben lévő jelölések ügyében, valamint megtárgyalják azokat a kérdéseket is, amelyek a főispáni értekezlet tárgyát képezték.

Az egységes párt pozíciója változatlanul erős

A választási kampány első napjai, — amikor a pártok először kerültek nyílt síkságra szembe — minden különösebb rendezettség nélkül véget értek. A miniszterek és a nevesebb politikusok vidéki körutjairól már mind visszaérkeztek a fővárosba, de a politikai élet és a közvélemény még ma is elmondott beszédek hatása alatt áll.

Különösen Bethlen István gróf miniszterelnök egri és Klebelsberg Kunó gróf belügyminiszter soproni beszédei azok, amelyekkel a közvélemény behatóan foglalkozik s amelyeknek jelentőségét és sikerét ellenzéki oldalról is kénytelenek elismerni.

A választási agitáció szempontjából kiemelkedő jelenség az a tény, hogy a választási agitáció szabadságát, — amelyet a kormány többszörösen garantált a mandátumért tülekedő pártoknak — néhány incidenset leszámítva, nem zavarta meg semmi turbulencia és erőszakosság.

A kormány ura tehát a szavának és tisztá

Választási mozgalom Debrecen kerületeiben

Debrecen város I. és II. választókerületében már régebben kialakultak a pártok. A péterfiában Milotay és Vásáry között fog eldőlni a harc, mert az álfüggetlenségi pártnak ép oly reménytelen a helyzete, mint a szociálista-pártnak. Abrahámék már, szemmel láthatólag fel is adták a küzdelmet és legnagyobb valószínűség szerint a Györki korteseinek sem

választást akar. Az eddigi jelentések arról tanuskodnak, hogy a kormány és az egységes párt pozíciója az országban változatlanul erős és kihatásai a győzelemre a legbiztatóbbak. Évzi ezt az ellenzéki szervezkedés is s az egyes pártok a kanapé-pörököt beszűntette, iparkodnak koalícióba lépni egymással. A Vázsonyi-Ugron-Rassay frakciók megbékültek egymással s immár közös listával vonulnak fel a választási küzdelemre, megalakítva az egyesült nemzeti demokrata és szabadelvű ellenzéket.

A Honvédelmi Párt szerdán este a régi Országházban ülést tartott, amelyen Urmánczy Nándor felszólalásában visszautasította azt a vádat, mintha a párt nem reális politikát üzne és utópisztikus reményeket táplálna az integritás tekintetében.

A Heinrich párt ma hozta nyilvánosságra azt a listát, amellyel a főváros déli kerületében megy a választási küzdelemben. Itt a listavezető Heinrich Ferenc lesz.

fog sikerülni még a megkívánt ezer szavazó aláírásának a megszerzése sem. A kerület keresztyén elemei, úgy a gazdák, mint iparosok, kereskedők, tisztviselők a pártokivüli programmal fellépett Milotay mellé állottak, Vásáryt pedig a szabadkőművesek, zsidók és Baltazár többi hívei támogatják.

A II. kerületben a keresztyén nemzeti

A Csokonai-színház bérbeadása

Tegnap részletesen ismertette a *Hajdu föld* Debrecen város tanácsának azt a határozatát, amely a Csokonai-színház bérbeadására pályázat meghirdetését rendelte el Kardoss Géza színházvezető azon kérelmével szemben, hogy a Csokonai-színház pályázat mellőzésével további hat esztendőre adják ki neki. „Színház irányában mindig csak esztétikai szempontból lehet kiindulni, legyen az akár a fensőbb, akár az alsóbb drámai művészet színháza, akár országosan dotált, akár magánvállalat.” Gyulai Pál mondotta ezt még 1867-ben, Gyulai Pál, a magyar színház egyik neves mestere, aki elméleteinek emeléről nézte ugyan a magyar színházat, de egyben nagyon sok szigorúan reális érzékkel is. Ugyanerre az álláspontra helyezkedett Debrecen város tanácsa is, amikor pályázat meghirdetését rendelte el a Csokonai-színházra, abból a szempontból indulva ki, mely ennek a kérdésnek eldöntésénél egyedül lehetséges. Az a szempont volt itt lényeges, hogy a pályázaton olyan ajánlatok között nyílik válogatásra alkalom, amelyek a Csokonai-színház művészi színvonalának megtartására, sőt emelésére tárgyi biztosítékokat nyújtanak.

Nem a Kardoss Géza elleni támadó éllel hozott meg a tanácsi határozat, amint hogy a tanács tagok sem a művészi deficitet hangsúlyozták a Kardoss Géza működésében — amire pedig alkalmuk és bizonyos tekintetben okuk is lett volna, — hanem a pályázat kiírása által nagyon is elérhető művészeti profittal a Csokonai-színház jövőjében. Annál különösebben hat az a beadvány, amivel most Kardoss Géza a városi tanácshoz fordult s amelyben azt kéri, hogy ha pályázat nélkül nem bíznák rá továbbra is a Csokonai-színházra, a várossal kötött s még a jövő évben is érvényben levő szerződéséből engedjék ki s már most írják ki a pályázatot.

Indokolja pedig mindezt azzal, hogy neki a Vigszínházzal szemben kötelezettségei vannak. S épen ez az indoklás az, ami mellett nem lehet szó nélkül elmenni. Ez az indoklás már nagyon is ismeretes, ez az indok szerepelt legelőbb és hathatós érveként mindannyiszor, ahányszor Kardoss Gézának a várostól valamire szüksége volt s ez az ultima ratio most is, amikor a tanács helyes belátással arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem mellőzheti a pályázatot a Csokonai-színház bérbeadásánál. S ez az a dolog, amire nem szabad és nem lehet ráépíteni a Csokonai-színház jövőjét. Kardoss Gézának a várossal szerződése van, ami kétoldalúan kötelez. Debrecen város nemcsak hogy megtartotta a saját kötelezettségét, de azon felül jelentékeny áldozatokat is hozott, olyan aranyukat, amilyent Magyarország egyetlen vidéki színházvezetője sem élvez. A Csokonai-színház művészeti teljesítménye ellenben a jelenlegi irányítás alatt egyáltalában nem állott arányban azzal az áldozatkészséggel, amit a város iránta tanúsított.

Valahányszor ez kifejezésre jutott, azonnal jött az egyetlen érv: Kardoss Gézának kötelezettségei vannak a Vigszínházzal szemben s mintegy büntető szankcióként állították oda a várossal szemben azt, hogy ő neki ezt be kell váltania, ha a város nem enged. Helytelen volt a város engedékenysége eddig is. Mert Debrecen egyik legfontosabb kulturális intézményének sorsát, amelynek a legszélesebb rétegekre van hatása, lehetetlen függővé tenni attól, hogy annak igazgatója milyen *privát természetű* obligóban van bizonyos, csak őt és semmiesetre sem a várost illető, kérdések tekintetében. Debrecen város tanácsát csak egyetlen szempont vezethette, amikor e kérdéshez hozzányúlt: a közönség érdeke és a Csokonai-színház érdeke.

Ezt úgy látta biztosíthatónak, ha kiírja a pályázatot, amiből Kardoss Géza egyáltalán nincsen kizárva s ha az ő ajánlata nyújtja a legtöbb művészi ígéretet, a Csokonai-színház

bizonyára meg is fogja kapni. Olyan ultimátum-szerű élére állításával a helyzetnek azonban, mint a tanácshoz intézett legújabb beadványa, a tanácsnak csak egy megoldási mód áll rendelkezésére, ha t. i. most is a túlzott méltányosság állásponjtára helyezkedik Kardoss Gézával szemben, mint azt a múltban tette. *Meghirdetheti a Csokonai-színházra a pályázatot már most, de a Kardoss Gézával szemben fennálló jogai teljes fentartásával.* Irja ki a pályázatot, de ne engedje ki Kardoss Gézát az obligóból s ha a pályázat az idő rövidsége miatt nem járna most még azzal az eredménnyel, ami a Csokonai-színház érdekében megkívánható: érvényesítse Kardoss Gézával szemben fennálló jogait és kötelezze a szerződés megtartására. Akkor még mindig lesz ideje és alkalma a pályázat kiírására, ami minden két séget kizárólag eredményes is lesz.

Ha ellenben már most akadna olyan pályázó, akinek ajánlata garanciákat nyújt a Csokonai-színház jövője tekintetében, semmi oka sincs, hogy fel ne oldja Kardoss Gézát kötelezettségei alól.

Ilyen módon lehetne megoldani a problémát úgy, hogy Debrecen város közönségének érdeke biztosítva legyen s emellett a Kardoss Géza magánérdekei se szenvedjenek csorbát. De a tanácsnak természetesen csak egy szempontja lehet: a közönség érdeke. S ezt minden esetre biztosítani kell.

Zoványit a Kuria elítélte

Budapest, május 4. Zoványi Jenő debreceni egy. theologiai tanárt és Kovács Lajos ipariszkolai tanárt izgatás vétségé miatt — mert az ugynevezett proletárdiktatura kitörését követő napokban a tanítók szakszervezetének 1919 március 23-án tartott gyűlésen a kötelező vallásoktatásnak az iskolákból való kiküszöböléséről tartottak beszédet, a debreceni kir. itélőtábla nyolc-nyolc havi fegyházbüntetéssel sújtotta. Fellebbezés folytán a Kuria elé került az ügy, hol Ráth Zsigmond elnök vezetésével ma tárgyalták az ügyet. A Kuria Kovács Lajos büntetését jóváhagyta, Zoványi Jenő büntetését azonban három havi fegyházra szálította le, melyből négy napot már kitöltöttek vett.

Tisztújítás a Sakk-körben

Tegnap délután tartotta a Debreceni Sakkkör népes tisztújító közgyűlését. Kulcsár Kálmán tartalmas és nagy gondnal szerkesztett tükri jelentése után, amelyben kimerítően foglalkozott az országgal, de különösen Debrecen múlt évi sakkéletéről, amely folyton jobban fejlődik, — megválasztották az új tisztikart. Az elnöki tisztséget egyelőre betöltetlen hagyták, alelnökök lettek Dalmy Barna és dr. Hausner Ignác, tükri: Kulcsár Kálmán, másodtükri Bacsó Ferencz, pénztáros dr. Kocsis Sándor, jegyző Kallós Gábor, másodjegyző Kozma Pál, ügyész dr. Bay András, gazda Németh Nándor, számvizsgáló Karikó Gyula, *Kerékgárdó* István, Szabados Sándor, választmányi tagok Adonyi Dénes dr. Barabás Béla dr. Fleischmann Mór, Földes Sándor, dr. Miklós Armin, dr. Nagy Géza, dr. Szaploneczay Gyula, dr. Sörös László, dr. Reichard Sándor, Szücs Károly, Torma Sámuel, dr. Tüdös Kálmán.

A közgyűlés ezután a sakkör örökös tiszteletbeli tagjainak választotta meg Kernhoffer Józsefet és Hajdu Imrét, a Kereskedelmi Csarnok elnökét, illetőleg igazgatóját, akik az egyesület érdekében nagy tevékenységet fejtettek ki.

A közgyűlés elhatározta, hogy a júniusban Ujpesten rendezendő országos mesterversenyen Kulcsár Kálmánnal és dr. Nagy Gézával képviselteti magát, akik részt vesznek a versenyben is.

Itt említjük meg, hogy a Sakkör házi versenye a legteljesebb siker jegyében folyik s napról-napra nagyobb közönség kíséri figyelemmel az érdekes mérkőzéseket. Az első csoportban vezetnek Bacsó Ferencz joghallgató, dr. Kocsis Sándor és dr. Hausner Ignác, a másodikban Kallós Gábor, Weidner Károly főhadnagy és Kupfer Béla, a harmadikban Ujvárosi Kálmán. A verseny a jövő héten befejezést is nyer.

A Bethlen Gábor Kör művészestélye

Kevés számú, de válogatott közönség előtt folyt le tegnap este a zenéde dísztermében a Bethlen Gábor kör komoly és magas színvonalú művészestélye.

Rugonfalvi Kiss István egzetemi tanár tartalmas s közvetlen előadásban ismerteti Bethlen Gábor életétörténetét, pályafutását, gazdag és élénk színekkel ecsetelte Erdély akkori szomorú sorsát. A tudós professzor előadása végén hosszasan ünnepelték. Dóbray Andor mely átérzéssel szavalt egy régi költeményt, míg Zámory Sándor szénior Csiky Balog Mózes művészi előadásával tett bizonyosságot szaváló képességéről.

Az est kiemelkedő művészi számai Bay Erzsike kiforrott művészetre valló zongora- s Páricsy Pál hegedűművész kitűnő hegedűszámai voltak, amelyek őszinte műélvezetet szereztek a közönségnek. A közönség nem is fukarkodott elismerésével, mindketten sok-sok tapsot kaptak; Páricsynak külön még ráadást is kellett adnia.

Perczel Miklós tárogatón adott elő csodaszép, bus magyar dalokat. A közönség lélegzetét visszafogva hallgatta a szebbnél-szebb dalokat, hogy aztán a végén annál melegebben ünnepelje az előadót.

A főiskolai kántus két énekszámmal öregbítette régi jó hírüket.

A közönség egy mindenképp jól sikerült művészestély emlékével távozott, őszinte sajnálatával azoknak, akik minden tingli-tangli előadást végig néznek, meghallgatnak, de tünnetőleg távol maradnak a komoly értékű előadásoktól.

Harc a cserebogár ellen

A mező, erdő, szőlő s általában a kertgazdálkodásra nézve olyannyira kártékony cserebogárnak és lárvájának (pajorjának) kötelező irtását az 1894. évi XXI. tc. 50 ik §-a elrendeli.

A cserebogár kifejlődéséhez 3 év szükséges, ezentől minden harmadik évben lép föl tömegesen, azonban kisebb-nagyobb mennyiségben a közbeeső évek során is mutatkozik.

Irtásuk legelőbb módja első megjelenésükkor azonnal, (tehát még tojásaik lerakása előtt) való összeszedésük és elpusztításuk. Az összeszedés derült időben csupán a kora reggeli órákban, borult idő esetén azonban egész napon át is eszközölhető, mikor is a megéberedett bogarak a fákra rövid erőteljes rázással vagy ütögetéssel lerázhatók.

A szedő munkásokat az összegyűjtött cserebogár mennyisége (kiló vagy liter) szerint, gyümölcsfáknál pedig inkább napszám szerint kívánatos díjazni.

A cserebogár szedésre széles száju felmivel vizet felt edényt kell használni, melynek tartalmát aztán gyűjtés után kemény talajon összetiprás, vagy kádban leforrázás után lehet megsemmisíteni. Nagyobb mennyiségű cserebogár tömegből turfa, föld és méz hozzáadásával elsőrangu mesterséges trágya is készíthető.

Fontos védekezési mód még a cserebogárak ellen a földben élő lárváknak (pajoroknak) földforgatás, szántás és kapálás alkalmával való irtása is.

A költőleg kiszáritott cserebogártermek baromfiak részére téli eleségül is elraktározhatók, azonban élő cserebogarakat és pedig sertések részére táplálékul semmi körülmények között sem szabad adni.

A cserebogarak irtására a városi Tanács nyomatékosan azzal hívja fel az érdekeltek figyelmét, hogy azon birtokos, aki az irtást birtokán elmulasztja az 1894. XII. tc. 95 §. K. pontja értelmében kihágást követ el és 1000 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig megfelelő elzárással büntetetik, azonfelül, továbbá az irtást a hatóság a mulasztó költségére fogja elvégeztetni.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!



Olcsón jót és szépet vásárolhat a „HAJDUSÁGI” férfi és fiú ruhaárúházbán

Piac-u. 67.

(Frohner szálló épület)

Dus választékban kaphatók gummi köpenyek, felöltők, szövet és vászonöltönyök, lüszterkabátok, a világhírű „Guttman” elszakíthatatlan munkásruhák u. m.: orvosi, bent-es, cukrász, irodai és üzleti köpenyek, gépészöltönyök kizárólagosan nálunk kaphatók.

Hamis frázisok

írta: dr. Bessenyei Lajos.

Az „Egyetértés“ folyó évi április 30-iki száma vezércikkben foglalkozik programbeszédemmel, melyet április 23-án a Bikában elmondottam. Erre a kritikára kívánok egy pár tárgyilagos megjegyzést tenni.

Akkor körülbelül egy óra hosszáig beszéltem és ennek a „Hajdúföld“ április 25-iki száma térszúke miatt mintegy a harmadrészét közölte. Ebből is egy töredéket hirtágad Igazmondó és erre alapítja bírálatát, amelynek összegezése cikke legelején található, mikor kimondja beszédem egészéről azt az ítéletet, hogy az frázis. Hát tisztelt bíráló, én tényekkel bizonyítottam azt, hogy mi az „alliberális“, hogyan fejlődött az ki nálunk az elmúlt félszázadban és miképpen alakult át lassan és fokozatosan az 1848-iki nagy idők nemes értelmű és célú liberálisusa ilyen szélsőséges, nemzetrontó, majdnem sirunkat megadó politikai irányzattá: *alliberálisussá!* Tényekkel bizonyítottam azt is, hogy mi az igazi liberálisus, amely felé törni minden boldogulni akaró nemzetnek elsőrendű feladata. Ha Igazmondó nem hallotta ezeket a tényeket, akkor ezért talán mégis inkább magára kell vetnie, mint én rám. Itt aztán megemlítettem, hogy Székfi Gyula is „a hanyatlás korszakának“ minősíti ezt a félszázadot. „Három nemzedék“ c. művében, majd szóról-szóra így folytattam: „még pedig nem a mindennapi lázas irás muló hangulatára támaszkodva teszi ezt, hanem egy hosszú, évtizedes történetiről kutatás mélységeiből kibányászott adatokra építi fel ezen tételét. Azóta számosan komoly és tárgyilagos magyar emberek, egyszerű író munkások és nagyírú tudósok, sőt az egész keresztény magyarság tulnyomó többsége állapították meg ugyanezt, vagy tettek bizonyosságot eme történeti igazság mellett.“ A keresztény magyarság egyetemének bizonyosságtételét eléggé megmutatta a két évvel ezelőtt lezajlott képviselőválasztások eredménye, mely egyszerűen elseperte a nemzet utjából és utjáról ezeket az *alliberális* elemeket.

Amíg tehát Igazmondó meg nem cáfolja hasonló komoly és tárgyilagos alapon Székfi Gyulának történeti adatait, vagy például Bernát Istvánnak, Sebastyén Jenőnek, Zsilinszky Endrénének és másoknak a napi sajtó termékeiben megjelentetett érveléseit és végül az én csekélységem által is felhozott tényeket, *addig bírálatát a legjobb akarat mellett sem vehetem komolyan, hanem kénytelen vagyok az ő ítéletét visszafordítani és azt írni, hogy az „frázis“, a szavakkal való könnyelmű játék, üres szalmaszépítés.*

Hogy Székfi Gyula mondásai „elhamarkodottak és a valóságnak meg nem felelők“, ez az argumentum így nagyon olcsó szórakozás számba megy és egy kicsit hordózi kor-teskedés. Ennek a Székfi Gyulának előbb említett művére még a magyar református tanügy egyik legrégibb és legkiválóbb vezére sem átalolt hivatkozni, mikor az Országos Református Tanáregyesület közgyűlését 1921 augusztus 25-én itt, Debrecenben, megnyitotta. A szíves érdeklődő ezt a részt megtalálhatja az illető egyesület évkönyvének 16-ik évfolyama 6-ik oldalán. Tehát még sem olyan elvetendő és megvetendő historikus és elvakult katolikus ez a Székfi, hogy csak úgy fölényeskedni akaró közlegysítésekkel intézhessük el.

Tisztelem és becsülöm Concha Győzőnek, Matlekovits Sandornak, Beöthy Zsoltnak és másoknak a politikai felfogását, de mi, akik bártorkodunk ellentétes nézetet vallani, azt hirdetni és azért harcolni is, már egy szinte halálosan tragikus bukásból nézünk vissza szomorúan, sokszor kétségbeesve az előzményekre és látjuk, itéljük meg azoknak végzetes eltévelyedését. S ma olyan a helyzet, hogy a sir szélén áll ez a nemzet, ez a csonka haza, ma komoly, halálosan komoly foglalkozás a magyar politika és így meggyőződésünkért küzdeni szent és semmiképpen el nem háriható köteleességünknek tartjuk. Ma a nemzetünk fordulóponton van, krízisben vergődik, akárcsak 900 évvel ezelőtt, amikor szintén ellentétes világnézetek ütköztek össze; akkor Koppány, Gyula vezérek, Lovente herceg a véreket is ontották a maguk felforrásáért, hitéért, de talán ma már nem lesz senki,

aki azt mondaná, hogy Szt. István helytelen és elítélendő politikát követett. Concha, Matlekovits, Beöthy is irhatnak és bizonyíthatnak politikailag sok mindent, épen úgy a másik oldal is, hogy melyik félnek lesz igaza, azt kiforogja majd az idő. Mi azt hisszük és valljuk lelkünk teljes erejével, hogy *mi járunk a helyes uton.*

Hivatkoztam programbeszédemben Tisza István egy nyilatkozatára is, melynek forrására nézve hozzám kérdést intéz Igazmondó. Felelek rá. Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga 1919 dec. 28-án tartotta Budapestén alakuló közgyűlését és az ott elmondott megnyitó beszédet, melyet Wolff Karoly ügyvezető elnök tartott, nyomtatásban is kiadták Kertész József nyomdájában Budapestén, sőt ezer és ezer példányban terjesztették ezt akkoriban. Ebből a beszédből olvastam ott a Bikában egy paszszust, (magát a forrást is megneveztem ugyanott és ugyanakkor) amely így hangzik: „... és elégtételünkre szolgált, hogy maga Tisza István ebben a keresztény koncentrációban látta az egyedüli kivezető utat, ha sajnos eléggé későn is, amíg még üzent: Felelő vágyommat áldozom erre a célra, csak dolgozzatok.“ Tisza István nagy eszével, nagy becsületességével és általában nagy egyéniségével látnám ellentmondónak azt a ténnyt, ha egy pillanatig is kételkednék ezen nyilatkozat megtörténtében, amelyet két és fél év óta *nem is cáfolt meg* sehol senki. Azt mondtam és azt mondom, *ez a Tisza politikai végrendelete, igazi politikai öröksége, melyet kiomló vérevel pecsételt meg és amelyet a magyar népek, de különösen a Nemzeti Polgári Pártnak, sohasem volna szabad elfelednie.*

Ezzel tulajdonképpen lényegileg végeztem is. Igazmondó ugyan siet azt kiélezni, hogy én nem vagyok hivatalos jelölt. Tökéletes igaza van benne és én ezt ezentúl hangsúlyozni is kívánom és fogom beszédeimben és írásomban. Ez az egy kis tény is mutatja, hogy nem konkrét tolong a Bethlen szekerét, hanem tisztán és kizárólag *elvi meggyőződésből* óhajtom támogatni. Ez lehet némelyek szemében fogyatkozás, én azonban büszke vagyok rá. Igazmondó azt is írja, hogy az én beszédem „egyet-ferő“ volt, holott a cikke megírásán alapul vett tudósításban olvashatta, hogy „mindvégig megőriztem a higgadt tárgyilagosságot hangját és nem nyultam hatást keltő felfogásokhoz.“ A guny és személyeskedés azonban olyan fegyver a vitatkozás terén, mint a lángszóró volt a világháborúban, amelyre nézve kiint a fronton jelentettem előjáróimnak, hogy bárbar eszköz és én nem kívánok vele élni. Erre a térére hát nem követem Igazmondót. Végül Igazmondó ama megállapítására nézve, hogy ma is vannak „konjunktúra-politikai szélkakasok“, a legnagyobb egyetértéssel válaszolom, hogy ebben tökéletes igaza van, *de akkor először seperjen a maga társaságának portája előtt és körül és azután talán felültheti a bíró szigorú és igazságos szerepét.* Előbb azonban nem.

Legolcsóbb

napi árak mellett beszerezhető elsőrendű minőségű férfi és női gyapjú ruhaszövetek, grenadínok, zefírek, kartonok, vászonneműk, harisnyák, kesztyűk és mindenféle rövidárak

Nádudvary Lajos

czégnél

Ferencz József-ut 26.

Kerítés fonatok

huzalok, szeglek, ásó, kapa, metsző olló, szekértengelyek s az összes TAVASZI VASÁRUK megérkeztek

SESZTINA LAJOS

Piac-u. 23. vaskereskedés Telefon 6.

A pásztor

még egyszer maga köré gyűjtötte az ő nyáját és fülébe fuvaldzott, mielőtt itt hagyja. Szép társaság volt együtt. Közülük többen ismeretesek abból a füzetekből, amely a Debrecen keletén dolgozó szabadkőművesek névsorát foglalja magában. Más részük neve pedig a dicsőtelen és gyászos emlékü forradalmak révén vált ismeretessé, amikor mint bizalmiak és nemzeti tanácsstagok segítettek a magyarság sirját megdölni. E kére bizza a püspök, hogy távolléte alatt az „eszme“ tűzét ápolják. Természetes, hogy az ünneplők közt ott találjuk a zsidó hitközség elnökét és a zsidó gimnázium igazgatóját.

A püspök hát utra indul, hogy az anyagi nehézségekkel küzdő egyház és kollégium javára segítséget szerezzen az Amerikába szakadt magyarságtól. Életrevaló gondolat. Rá is szorultak a támogatásra. A hajdan gazdag egyház és főiskola csakugyan válságos helyzetbe került. Régente szokásban volt, hogy igazkivinista ember, ha halála közeledtét érezte, testamentumában megemlékezett róluk és így, eleink hibuzgósága kiapadhatatlan forrásként táplálta őket. De mindenki legdrágább kincsének is tekintette s büszke volt rájuk.

A legutóbbi időben azonban mély szomorúsággal kellett látnunk, hogy az egyház és kollégium ügyeinek intézését egy zártkörű társaság kaparintotta a kezébe, mely ott elfoglalt pozícióját politikai hatalom szerzésére igyekezett felhasználni. Ezek gazdálkodása nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a hajdan dús-gazdag kollégium odajutott, hogy ma már kéregetni kénytelen.

Már több mint félesztendeje szövátettünk és a kollégiumot a csőd szélére juttató gazdálkodás illusztrálására bemutattunk egy kirívó esetet, amikor megírtuk, hogy a kollégium egyik legértékesebb birtokával, a több mint ezer holdas tiszadadaival hogyan gazdálkodnak. Megírtuk, hogy Baltazár Desső püspöknek és Márk Endrénének egyaránt sógora a boldog árendás, aki a birtok holdjáért évente 40 (negyven) kiló szemes terményt fizet hasznobér fejében. Mint általában minden kényelmellen kérdést, ezt is mely hallgatással mellőzték az urak.

Bizonyítani sem kell, mert hiszen köztudomásu, hogy elsőrendű földért 1¹/₂—2 mázsa buza árendát is szívesen megfizetnek, de sok helyen még többet is. Méltán felmerül tehát minden józanul gondolkozó előtt, akit még ez a társaság önmagát ünnepli, méltán felmerül az a kérdés, vajjon nem az ilyen, semmiféle helytálló érveléssel nem indokolható gazdálkodás juttatta-e a hajdan gazdag kollégiumot a könyöradományért esdekelni kénytelen koldus szomorú sorsára? ...

Püspök ur, csak menjen adományokat gyűjteni. Bizonyára maga is érzi, hogy kötelessége jóvátenni azokat az anyagi károkat, amelyeket az ő uralmának gazdálkodása okozott. De hogyan teszi jóvá azokat a rombolásokat, amelyeket a lelkekben tett? Erre még semmi hajlandó-ágot nem mutat ...

Ti pedig amerikai testvéreink, fogadjátok szívesen a kérő szót, nem azért, aki hozzatok intézi, hanem azért a nagy gondolatért, amit a magyar kultúra minékünk és titeknek jelent.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök Igazságban :
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

NAPI HIREK

— **A választások előkészítése Hajdu-megyében.** Hajdu vármegye központi választmányára folyó hó 6-án délelőtt 11 órakor Pákozdy Sándor alispán elnökléte alatt ülést tart. Az ülés igen érdekesnek ígérkezik, mert ezen az ülésen fogják megválasztani a vármegye szavazókörében működő választási bizottságok elnökeit és a bizottságok tagjait.

— **Hajdumegye tavaszi közgyűlése.** Hajdu vármegye törvényhatósági bizottsága május hó 15-én délelőtt fél 10 órakor tartja Miskolczi Lajos főispán elnökléte alatt rendes tavaszi közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozatán közel 100—120 ügydarab szerepel.

— **A Millotay-párt választási irodája az Arany Bika-szálloda fölémelet, 14. számú szobájában van. Feljárt a főbejáraton, vagy a József királyi herceg-utca felől. Hivatalos óra egész nap.**

— **A lakáshivatal új tisztviselői.** Mint már beszámoltunk róla, a lakáshivatalt ideiglenesen az államrendőrség vette át s élére Vass János kapitányt állította. Helyettese a népjóléti minisztérium létszámába beosztott dr. Sebess Jenő. Önálló elbárádók: dr. Farkas Aladár, dr. Marton András és dr. Lee Tibor, akik már meg is kezdték működésüket.

— **A Csokonai-kör Molière emlékünnepe.** A Csokonai-kör rég tervezett Molière-ünnepét a jövő hét folyamán tartja meg. Molière-t dr. Hankiss János, a francia nyelv egyetemi tanára fogja méltatni. Az ünnep érdekességét nem kis mértékben fogja növelni, hogy a Csokonai színház művészei fognak Molière leghíresebb darabjaiból egyes jeleneteket előadni.

— **Közigazgatási bizottságok ülései.** Debrecen város közigazgatási bizottsága pénteken délután 3 órakor Miskolczi Lajos főispán elnökléte alatt ülést tart. Az ülésen a Debrecen város áprilisi havi viszonyairól szóló jelentéseket tárgyalják le. Hajduvármegye közigazgatási bizottsága pedig hétfőn délelőtt 10 órakor tartja rendes havi ülést, melyen ugyancsak az áprilisi havi statisztikai jelentések tárgyaltnak le.

— **Ejegyzések.** Bleyer Jenő—Schwartz Sárival, Zbyvoszky Eduárd—Szabó Erzsébettel, Varjasi Imre—Bajkay Máriával, Gombos József—Fekete Juliánával, Halász József—Vida Rozáliával, Fehér Gyula—Kiss Juliánával, Altmann Jenő—Fürst Erzsébettel, Dézsi Bálint—Nagy Mihály Teréziával bejelentették eljegyzésüket az anyakönyvi hivatalba.

— **A megyei állandó választmány ülései.** Hajdu vármegye állandó választmányára május hó 5-én pénteken, 10-én szerdán és 13-án szombaton délelőtt 10 órakor a vármegyházán Pákozdy Sándor alispán elnökléte alatt üléseket tart. Ezek az üléseken készítik elő a tavaszi közgyűlés tárgysorozatára kitűzött ügyeket.

— **A Debreceni Bethlen Gábor Kör új alapító tagjai.** A főiskolai ifjúságot a nagy Fejedelm szellemében tömörítő Bethlen Gábor Kör alapító tagjai sorába legutóbbi közlésünk óta a következők léptek be: Szabolcsvármegye törvényhatósága 2000 koronával, Nyiregyháza r. t. város, dr. Bacsó Jenő, Bodnár Géza, Csáky János, Csatáry Zsigmond (Mezőtur), dr. Csáthy Dezső, dr. Kenézy Gyula, Kratochwill Károly, dr. Mitrovics Gyula, dr. Ruttkai Ferenc, S. Szabó József, dr. Sz. Tóth Béla 200—200 koronával. A Kör elnöksége ezután is hálás szívvvel mond köszönetet a magyar ifjúság nemes törekvéseit jóakarattal előmozdító alapítóinak s a sikeres jövő zálogát látja nemes támogatásukban.

— **A megyei számonkérőszék ülése.** Hajdu vármegye számonkérőszéke folyó hó 12-én délelőtt 9 órakor kezd meg a vármegyháza ügyosztályainak felülvizsgálatát, melyen a tavaszi ügydarabokat kéri számon. Értesülésünk szerint az ügyosztályokon alig van restancia, annak ellenére, hogy a megyei tisztviselők a választási munkálatoknál meglehetősen igénybe voltak véve.

— **Világhírű „Ita” puha és kemény kalapok, továbbá az összes férfi divat újdonságok raktára érkeztek Aszmann Ferenchez, Piacz utca 27.**

Rossz vásárt csinált

Tóth László tiszadobi földmives bejött Debrecenbe a lóvásárba. Magával hozott huszezer koronát is, ropogós ezrekben, mivel egy takaros lovat akart venni. A pénzt egy zacskóban helyezte el, amit — hogy el ne kallódjon — egy vastag zsineggel a nyakába kötött.

Vásár előtt azonban benézett egyik vásártéri korcsmába s ott borozgatni kezdett. Borozás közben összeismerkedett egy Váradai Károly nevű emberrel, aki egy jóismerőst is bemutatott neki. Hármán aztán elborozgattak. Tóth dicsekedve mesélte, hogy bejött a vásárba, a pénzt milyen jó helyre rejtette el: a nyakához kötötte.

Borozgatás után nyugovóra tértek. Mikor már Tóth erősen aludt, Váradai odalopózott melléje s levágta a zacskót a nyakáról. A huszezer koronából 500 koronát adott társának, akinek azt hazudta, hogy csak 1000 korona volt a zacskóban, nem pedig huszezer.

Tóth, amint másnap felébredt s észrevette a lopást, azonnal jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy Váradai, aki hajduböszörményi illetőségű, Hajduböszörményben tartózkodik. Távirati megkeresésre sikerült is ott letartóztatni. A lopott pénzből 17 ezer koronát megtaláltak nála, a többit elköltötte. Az eljárás megindult ellene. Átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

Aki tolvajtársát lopja meg

Böhözathá s nem rendőri krónikába való az eset, amely a napokban történt meg Debrecenben. Lukács Sándor napszámos, aki már betörésért s lopásért már több ízben volt büntetve, a múlt hét szombatján összetalálkozott egy előtte ismeretlen emberrel, aki azonban a tolvajnyelvet kitűnően beszélte, így teljes bizalommal volt iránta. Az ismeretlen rábeszélte Lukácsot, hogy törjenek be együtt Czeglédy András gazdálkodó Széchenyi-úti házába, ahol gazdag zsákmányra van kilátás, az istállóban igen nagyértékű lószerszámok vannak; minden felügyelet nélkül. Lukácsnak tetszett az eszme s kötélnék állott.

Vesd le a kabátot

Amint a helyszínre érkeztek, az ismeretlen ember ellent mondó nem tűrő hangon kiosztotta a szerepet.

— Te — mondotta — átmászol a kerítésen, az istálló ablakán benyulsz s kihuzod a lószerszámokat. Én majd kint vigyázok, nehogy megleljenek. Azonban a cókókókat, kabátot, hátizsákot tedd le ide a kerítés mellé, hogy könnyebben mászhass. Én ügyelek rá. Lukács nem kérte magát, s egy merész lendülettel a következő pillanatban már az istállóban kutatott. Az ismeretlen ember ezalatt összeszedte Lukácsnak kint hagyott holmiját, ami több ezer korona értékű volt s kerekét oldott.

A kaland vége

Rövid idő múlva megérkezett Lukács is karján a lószerszámokkal. Azonban társát nem találta sehol. Aggódba ugyan, de azért semmi rosszra nem gondolva, türelmesen várakozni kezdett rá. Ezalatt azonban a házigazda felfedezte a lopást s épen a rendőrségre akart sietni, hogy panaszt tegyen, mikor a kerítés mellett megpillantotta Lukácsot a lopott holmikkal együtt. Lukács először azt hitte, hogy tolvajtársa jön s örömmel kiáltott feléje:

— Hala az égnek, hogy már jössz, — azonban odalett csakhamar a jókedve, öröme, mikor a gazdálkodó megragadta s a rendőrségre kísérte.

Az eljárás úgy mostani, mint régebbi bünei miatt megindult ellene. Lukács rendkívül el van keseredve ismeretlen tolvajtársa nem „kollegiális” eljárása felett, aki, mondotta a kihallgatást teljesítő rendőrtisztnek — biztosan nem szakmabeli, mert még a zsványbecsületet sem ismeri. De kerüljön csak a kezom közzé...

— **Tűkőgyártás, üvegcsiszolás, ócska tűk-
rök, újjáöntése Sipkovits Béla üveg műipari
vállalata, Sziv-utca 15. Telefon 356.**

— **Terjeszhető a szociáldemokrata plakat.** Mint ismeretes a h. polgármester a szociáldemokrata párt „Elvtársak, Munkások” kezdetű választási plakátjának terjesztését és kifüggesztését nem engedélyezte. Ez ellen a szociáldemokrata párt debreceni titkársága felelősséget jelentett be a belügyminiszterhez. Most a belügyminiszter leiratot intézett a polgármesteri hivatalhoz, melyben arról értesíti a polgármestert, hogy a szóban forgó plakat terjesztését és kifüggesztését Debrecen város egész területére megengedi.

— **Csaba-majális.** A „Csaba” bajtársi egyesület vasárnapi táborozásán megalkotta az új vigalmi bizottságot. A vigalmi bizottság nyomban a táborozás után összeült és elhatározta, hogy május 27-én a nagyerdei klinika épülő telepén nagyszabásu majális rendez. A majális az egyetemi épületek parkjában lesz, ahol megannyi szórakozásban fog majd része a közönségnek. Este pedig táncmulatság lesz a klinika egyik fedél alatt lévő épületének termében. Az ünnepség igen fényesnek ígérkezik, mert a majálissal kapcsolatosan fog a vezérség levonténeket avatni egy pár arra alkalmas „daru” bajtársakat, a „csaba” szertartása szerint. Debrecen uri közönsége nagy várakozással néz a Csaba-majális elé épen úgy, mint minden eddigi Csaba-mulatság elé.

— **A telepi árvízkarosultak segélyezése.** A népjóléti és munkaügyi m. kir. miniszter a debreceni árvízveszedelem folytán inségbe jutott lakosok segélyezésére segélyösszeget utalt ki. A karosultak igényjogosultságának és kárak fokának megállapításával és a segélyösszeg felosztásával a városi tanács az előjáróságot bízta meg, amelynek vezetője felhívja egy a Szotyori, mint a Wolaffka-telep lakosait s általában mindazon telepi lakosokat, kik a tavaszi vízáradás miatt kárt szenvedtek, hogy káruk bejelentése és annak igazolása végett 5 nap alatt a városi előjáróság (rendőrségi palota Kossuth-utca 20. sz.) földszint 40. szobájában d. e. 9—12 óráig saját érdekükben jelenjenek meg.

— **Védhímlőtások Debrecenben.** Rostás István, a városi előjáróság vezetője hirdetményt bocsátott ki, mely szerint Debrecenben a védhímlőtások az 1922. évben a rendőrségi palota földszinti folyosó helyiségeiben (bejárat az épület melletti új utca első kapuján) fognak megtartani a következő napokon, minden délután 2 órától kezdve, ugymin: május 7, 14, 21, 28., június 11, 18, 25. napjain, mely napok mindig vasárnapra esnek. Ugyanezen a napokon minden jelentkező felnőtt is díjtalan újraoltásban részesül, ami a hólyagos himlőt ellen a legbiztosabb védekezési mód. Mindazok a szülők és gyámok, kiknek gondozása alatt gyermekek vannak, őket — ha még hólyagos himlőt nem állottak ki — életük első évében beoltás céljából hozzák be azokon a napokon, melyek a részükre szétküldendő idézésen megjelölve vannak. Aki ezen kötelességének eleget nem tesz és elmaradását kellően igazolni nem tudja, 1000 koronáig terjedhető büntetéssel büntetetik. Aki gyermekeiket magánorvos által már beoltatták, azok nem kötelesek a gyermekeket behozni, hanem az orvos bizonyítványával kötelesek igazolni a gyermek megtörtént beoltását. Aki gyermekét betegeségre miatt nem oltatható be, szintén köteles azt orvosi bizonyítvánnyal igazolni. Oltásra behozandók azok az egyévnél idősebb gyermekek is, kiknek beoltása ez ideig bármiféle oknál fogva elmaradt. Az ilyenek külön idézést nem kapnak.

— **Házasságkötések.** Kovács János fűtő—Szilágyi Zsuzsánnával, Csibók Pál mulakatos—Soós Juliánával, Váry Ferenc asztalos—Kiss Zsuzsánnával, Hlevá József máv. fűtő—Maroska Máriával, Czinege István máv. pályamunkás—Balogh Juliánával, Lakatos Sándor földmives—Szarka Annával, Kapusi József fűtő—Törös Juliánával házasságot kötöttek.

— **Elhalasztott vitézi beiktatás.** Hajdu vármegye Vitézi Széke 7-én, vasárnap délelőtt Hajduböszörménybe vitézi telekbe iktatási ünnepséget szándékozott rendezni. Értesülésünk szerint az ünnepség elmarad és azt csak jun. végén fogják megrendezni.

— **Új iparengedélyek.** A városi tanács hétfői ülésén a következő új iparengedélyeket adta ki az alábbi díjak mellett: Visovszky Ferenc géplakatos és puska-művesipar 500, Depkó Antal férfiszabóipar 500 korona, Schveier Gyula bádgosipar 500, Borbély Józsefné perecsütőipar 100, Adler Bernátné szatócipar 300, özv. Csengeri Ignácné rőtös- és konfekciós ipar kereskedésre 500, Geiber Gyula kész férfiruhakereskedésre 1000 koronáért.

— **A debreceni mészáros céh ezüst pecsélynyomója** került most a városi múzeum birtokába. Kettősen becses emléke a régi Debrecen ipari életének. Először is, mert egyik legősibb debreceni magyar céh, a becsületes nemes mészáros társaság használta írásainak meghitelesítésére majd harmadfél száz esztendőn keresztül. Másodszor, mert a rajta olvasható ajánlás szerint a debreceni ötvös céh mint saját munkájával ajándékozta meg véle a debreceni mészárosokat. Az ajándékozás okát nem ismerjük, de talán jól sejtjük, ha úgy vélekedünk, hogy a derék debreceni ötvös mesterek abban az időben mint a postáskodást is teljesítő polgártársaiknak akartak kedveskedni e hasznos kis ajándékkal. Tudvalevőleg a középkor végén, sőt az újkorban is a XVII. század vége felé Debrecenben, másutt is az országban, így Szegeden, az országszerte járó-kelő mészárosokat szorították postás szolgálatra, amiért azok különféle kedvezményben részesültek. Pecsétnyomónk körirata ez: „Debreceni mészárosok céh pecsét”. Közepén barokos cartonehe-ban vágásra emelt kar bárdot tart. A cartonehe felett 1633. évszám. A becses emléket a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja dr. Keller József igazgató ur által ajándékozta múzeumunknak, egyenesen részünkre vásárolván meg azt budapesti régiségkereskedőtől. Valóban követésreméltó, dicséretes tette az ajándékozó banknak.

— **A leltározó bizottság ülése.** Debrecen város leltározó bizottsága szombaton délután 6 órakor Vargha Elemér dr. tb. főjegyző elnöksége alatt ülést tart. Az ülésen a felvett leltári jegyzőkönyveket vizsgálják át.

— **A városi személyzet cipője.** Debrecen város a hajdutegység és gyalogkézbesítők cipőszükségletére vonatkozó szállítókra pályázatot hirdetett. A szállítást Megyessy és társai alkalmi szövetkezet kapta meg, akik 1300 koronás átlagos árban vállalták a szállítást. A cipők elkészültek s azokat tegnap délelőtt Griczmann Sándor és Simon Imre városi cipész szakértők felülvizsgálták és átvételre alkalmasnak találták. A cipők átvétele tegnap már meg is történt Szabó Elek tb. tanácsos és Szilágyi Bálint, a személyzeti ügyosztály referensének jelenlétében s azokat még a tegnap délelőtt folyamán kiosztották a hajdutegység és gyalogkézbesítők között.

— **A gépkocsik és motorkerékpárok kötelező bejelentésének határideje** f. évi május hó 5-én a kereskedelmi miniszter rendelete szerint lejár. Az összes gépjármű tulajdonosok a bejelentésnek fenti időpontig annál is inkább tegyenek eleget, mivel a bejelentés elmulasztásával magukat súlyos büntetésnek, járműveiket pedig elkobzásnak teszik ki. A bejelentés Kossuth-utca 20. sz. a földszint 32. sz. szobában történik.

— **Árverési hirdetés.** Folyó évi május hó 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a debreceni honvéd körlet nyulási gazdaságában felesleges használt járművek és kiselejtezett gazdasági eszközök nyilvános árverésen eladatnak. Megtekinthetők ugyanott. **Körlet hadbiztonság.**

— **Öngyilkossági kísérlet lysoformmal.** Különös és sok tekintetben eredeti öngyilkossági kísérlet történt tegnap Debrecenben, az Erzsébet-utca 19 szám alatt. **Loskosi Ilona** hajnali 3 órakor bezárkózott szobájába, elvett egy lysoformos üveget, amit este vásárolt egyik fűtőcai drogueriában s az üveg tartalmát egy szerrre felhajította. Azonnal kínzó görcsök vették elő, mire megijedt, s segítségért kiáltott. A házbeliek előrohantak s érdeklődtek, hogy mi baja van, mire az öngyilkosjelölt, akiben felébredt az életösztön, gyorsan két lovas kocsiórt küldött s az Augusztá-szanatóriumba vitette magát, ahol ápolás alá vették. Lokosi állapota nem súlyos, már a teljes gyógyulás útján van. Tettét szerelmi bánatában követte el. Egyik udvarlója, aki iránt pedig rendkívül vonzódott, hűtlenül elhagyta. Emiatt rendkívül elkeseredett s elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Azonban az öngyilkosságnak nem a megszokott, rendes formáját választotta, hanem lysoformmal akarta megmérgezni magát, azonban terve nem sikerült. A rendőrség részéről dr. Csige Sándor rendőrfogalmazó ma délelőtt fogja kihallgatni.

— **Permetezőjavításokat,** általában réz- és bronzmunkákat, csillártisztítást és villanyvilágítást jutányosan készít Varga, Batthyány-utca 26.

N A P I R E N D

Csütörtök 1922 május 4

Prot.: Flórián. Kath.: Flórián.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8 órától este 8-ig.

Kollégiumi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig, d. u. 3-5-ig.

Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Az obsitos”, színjáték. Bérletszűn. t.

Intim kabaré, előadás fél 9 ó.

Modern kabaré, előadás háromnegyed 9 ó.

A Szent-Erzsébet Négyzet választmányi ülése délután 4 órakor a Katolikus Otthonban.

— **39-es bajtársi összejövetel.** A volt 39-es bajtársak f. hó 6-án szombaton délután 6 órakor elesett hőseik emlékéért tisztelő összejövetelt tartanak az Angol Királynő kistermében. (Kapubejarattól balra). A vezetőség felkéri a 39-es bajtársakat, hogy ez összejövetelen lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

— **A Lovaregylet kirándulása a Hortobágyra.** A f. hó 18., 20. és 21-ik napjain tartandó löversenyek iránt az egész országban általános az érdeklődés. Az eddigi jelentésekéből ítélve idegenből szokatlanul nagy számban érkeznek városunkba és az idegenek azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy a versenyek alatt közbeeső szünnapon 19-én megóhajjék tekinteni a Hortobágyot. A Lovaregylet ez ügyben érintkezésbe lépett az illetékes városi körökkel, kik a legnagyobb készséggel ajánlották fel támogatásukat a kirándulásra. A Lovaregylet ennek alapján elhatározta, hogy kirándulást rendez a Hortobágyra és a halas tavakhoz. Az utazás külön vonattal történik, mely 19-én reggel 8 órakor indul a nagy állomásról. A Hortobágyon megtekinthetik a városi ménest, a törzsgulyát és a magánosok állatállományát, majd a csárdában ebéd lesz, mely után a halastavakat nézik meg a kirándulók. Visszatérés külön vonattal d. u. 5 órakor. Azok, kik a kiránduláson részt óhajtanak venni, f. hó 15-ig ebbeli szándékukat jelentsék be akár szóban, akár írásban Loránt József titkárnál. Egy személy részvételének díja ellátással együtt 600 korona.

— **Új árverés a tiszai fűzesre.** Mint a *Hajdúföld* megírta, a város a közelmúltban a 20 holdas tiszai fűzes nevű birtok bérbeadására nyilvános haszonbérleti árverést tartott. Az akkori legtöbbet ígérővel szemben a birtokra most **Lapotyán Andor** tiszadorogmai gazdálkodó 12 ezer koronás utóajánlatot tett. Az utóajánlat következtében a tanács a birtok bérletére vonatkozólag új árverés megtartását határozta el. Az új haszonbérleti árverést május 10-én délelőtt 9 órakor tartják meg.

— **A városi állatok biztosítása.** A magyar kölesönös állatbiztosító társaság a napokban megkereste a várost, hogy állatait baleset ellen biztosítsa be. Az átirathoz ajánlatot is mellékeltek. A tanács még akkor kiadta a megkeresést és az ajánlatot a városgazda hivatalnak azzal az utasítással, hogy vizsgálja felül az ajánlatot és a biztosításra vonatkozólag teszen előterjesztést. A városgazda hivatal az ajánlatot kedvezőnek találta és a biztosítást javasolta a tanácsnak. A javaslatához mellékelte a biztosítandó állatok jegyzékét is. A javaslat ma kerül a tanács elé.

— **Jön a Gazdag cirkusz!** Néhány nap múlva jön Debrecenbe a Gazdag cirkusz és május 10-én már megkezdí előadásait. Jegyek előre válthatók Schwartz Dániel üzletében, a Városházával szemben.

DEBRECZENI KALAPGYAR Széll Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek Piac-u. 63. sz.

— **Kéménytűz.** Tegnap este kevéssel nyolc óra előtt könnyen végzetessé válható kéménytűz támadt a Verbőczy-utcán. A Debreczeni Lajos hentesáru gyáros örökösének tulajdonát képező Verbőczy-utca 8. számú ház egyik kéménye kigyuladt az erős szélben. A kémény valóságos kráterként szórta a szikrát, míg belül a kormos fala izzott. Szerencsére a telefonon értesített tűzoltók hamarosan a helyszínre teremték úgy, hogy még mielőtt a kéménytűz elharapózott volna, elfojtották az esetleg nagyobb veszedelmet okozható tüzet. A városban levő kormos kéményekre nagy gondot kell fordítaniuk a kéményseprőknek, különösen most, a szeszélyes szeles időjárásra való tekintettel.

— **Halálozások.** Balogh Róza ref. 18 hónapos, Kis Lajosné Fényes Julia ref. 36 éves, Kis Lajos újságárus ref. 33 éves, Sütő Imréné Kolozsvári Julianna ref. 36 éves, özv. Tóth Andrásné Kozma Zsuzsanna ref. 78 éves, Varga István máv. futó ref. 73 éves, Schwartz Sándor gazdasági gépész izr. 15 éves, Sebes Jenő biztosítási intézeti tisztviselő r. kath. 51 éves, Tasi Mária ref. 5 éves, Kiszty Anna g. kath. 23 éves.

— **Dr Szaplóczay Gyula** szabadságáról hazaérkezett, rendelését megkezdte a Belvárosi Szanatóriumban, Kossuth-utca 39.

— **Pezsgős üveget vesz** a Török pezsgőgyár.

— **Husfűstölés** pontosan és kifogástalan Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgoszínházak közleményei:

Vig esték az Urániában. Megérkezett **Mary Pickford Fanika** főszerepében. Igen kedves, közvetlen játékával elragadja a nézőt, minden mozdulata, arcfiatorja groteszk, báj, az egész darab elejétől végig csupa nevetés. Ehez hozzájárul az általánosan kedvelt **Fatty**, Amerika legjobb burleszk-komikusa. **Fatty és Mary Pickford** e két *Favorit* állandó derűtségben fogja tartani a közönséget. Utalványok érvényesek, előadások 7 és 9-től.

Jön! Lady Hamilton az Urániában. Teljesen új filmpéldány!

Obsitos a Csokonai színházban. Csütörtökön bérletszűnnetben hozza színre a színház az **Obsitost** Bródi, Kálmán, Földes, Árkossy, Szalma, Szigeti, Nádosy, Zoltán művészi tehetségük legjavát adják a darabban, mely iránt városzerte megnyilvánult érdeklődéssel várakozik a közönség.

Jön! A cigányvér, szenzációs.

— **Két amerikai attrakció az Apollóban.** Páris szenzációja amerikai társadalmi dráma 5 felvonásban és a Rejtelmes sziget amerikai kalandor történet 5 felvonásban. Előadások 5, 7 és 9-kor.

Perczel Carola és Adler Renée tánciskolájában most kezdődnek a tavaszi kolonok beiratkozni lehet csütörtökön 5-től 6-ig a táncteremben az Arany-Bika szálloda kistermében.

SPORT

A keleti válogatott Pécsen. A keleti kerület jó formában levő csapata szombaton Pécsre rándul, ahol a vidéki kupáért fog küzdeni a déli kerület csapatával. A keleti kerület a következő felállításban fog szerepelni: Farkas (DVSC), Szolárszky II. (DVSC), Fried II. (DKASE), Szolárszky I. (DVSC), Nagy Bálint (DEAC), Sipos (DKASE), Bartha (DTE), Guttmann (NYTVE), Mertin (DMTK), Kálmár (DEAC), Fried I. (DKASE). Tartalék: Albisy (DEAC), Orbanovics (DTE), Fóris (DTE).

Amennyiben sikerül az MLSz kerületi vezetőségnek Fábryt a kerületi rendőrfőkapitánytól 3 napra szabadságotatni, a csatársor megváltozik, mert ekkor Fábry is fog játszani. Mindenesetre nagyon fontos a keleti kerületnek, hogy a legjobb 11 emberét állítsa ki porondra a vidéki kupáért és így Fábry (DEAC) elsőrendű szükségessége a vidéki futballsportnak.

A DEAC f. hó 5-én, pénteken délután 5 órakor a Menekültügyi Hivatal (Simonffy-utca 1c.) helyiségében választmányi ülést tart, amelyre a tisztviselők és választmányi tagok pontos megjelenését kéri a főtájtár.

Dollárt, ARANY, EZÜST
pénzt, más idegen
pénzt legdrágá-
bban vessz

Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

MODELL KALAPOK
nagy választékban érkeztek.
Alakítást azonnal készítik.

ROBOZ JOLÁN
SZENT ANNA-UTCA 5.

Villamos berendezések
békébeli anyagból szakszerűen
felelősség mellett készül

Kovács László
villanyszerelési vállalatánál
PIACZ-UTCA, 21. SZ. ALATT.

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy
utca 17.

Holló Imre
Simonffy-utca 59. szám alatti

Jó boráról híres
vendéglőjében megérkeztek a

KITŰNŐ TOKAJI FAJBOROK IS.
Olesó árban kapható, ahol elsőrendű
házi kosztra abonensek felvételnek.

Bészler és Dávid
vaskereskedés
minden gazdasági cikket
legolcsóbban árul.

Szeplő ellen
Dr. Intassy **Szeplőkencse**
csalhatatlan és ártalmatlan. Kapható
szaküzletekben vagy utánvét mellett
Dr. Intassy Kosmetikai Gyógyintézeté-
ben, Budapest, Kossuth Lajos-utca 4.
Minden egyéb szépségápolási
tájékoztató tűzet ingyen.

Sehol sem vásárolhat olyan
olesón
deszkát, léceket, épületelef,
tetőcserepet stb. mint
Burger és Weinberger
fatelepeán, Debreczen, Szoboszlai-ut 1-b.
Tűzifa, hasáb és aprított házhoz szállítva.

Értesítem az érdeklődőket, hogy ma-
jus hó 15-én angol és francia női
divattermemet
Deák Ferenc-utca 19. sz. a. megnyitom
Megrendeléseket május 10-től elfogadok.

OLÁH IRMA

Uj vasésfaredőny kapható
FEKETE LAJOS
L. katosmesternél, Piac-utca 66. szám.
Óeska vas és faredőny kijávitását el-
vállalom. TELEFON 737.

A tőzsde.

Magyar korona: 66.

A mai tőzsde barátságos szilárd hangulatban nyitott, a piac azonban a bécsi számlára dolgozó arbitrázs tartózkodása folytán nem tudta a nyitási nívóját megtartani.

A valutapiac a 65-ös zürichi korona-jegyzésre szilárd hangulatban nyitott, a nyugati kifizetési eszközök azonban később majdnem mind elgyengültek.

Budapesti zárlat
Magyar hitel 1930, Osztrák hitel 760, Angol-Magyar 790, Leszámláló bank 870, Magyar-Olasz 833, Jelz. hitelbank 250, Hazai bank 806, Salgó 8325, Rimamurányi 4040, Közanti 1260, Déli vasút 3070, Államvasút 10550, Keresk. bank 6775, Általános takarékpénztár 1110, Pesti hazai 21500, Borsod-miskolci 4000, Concordia 2475, Budapesti gőz. 5500, Gizella 2470, Hun-gária 2500, Viktória 7100, Beocsini 6975, Kohó 6925, Általános községi 11925, Uríkányi 7500, Adria 8950, Atlantic 2500, Levante 7450, Trust 2275, Gaus-Danubius 46000, Ganz villamos 7900, Lipták 500, Magy. acél 2285, Schlick 990, Wörner 605, Brassói 4350, Izzó 5100, Spódium 2310, Hazai faterm. 1950, Klotild 3600, Erdő 770, Nasic 21000, Nensehl. Licht. 525, Orsz. fa 1050, Telefon 4425.

Valuták
Napoleon 3080-3095, Angol font 3515 3565, Dollár 792-802, Francia frank 7250-7300, Márka 268-272, Lira 42.00-4250, Osztrák kor. 900-10.00 Rubel 4650-4750, Lei 550-60, Szokol 1540 52, Svájci frank 14850-14950, Korona dinár 1080-1090, Lengyel márká 1850-1950.

Devizák
Amsterdam 303-8, Koppenhága 16650, -17150, Krisztiania 14300-14700, London 3325-3375, Berlin 26500-27500, Milánó 4250-4300, Páris 7300-7350, Prága 1545 1555, Stockholm 20450-950, Svájc 15450-15550, Bécs 920-985, Zág-ráb 27250-28250, Newyork 795-805.

Zürichi zárlat
Berlin 17100 Holland 19850, Newyork 516, London 2290, Páris 4710, Milánó

Utótőzsdé
Értékpapírpiac: A vegyespiac igen élénk volt, a többi piacok valamivel csendesebbek. A kuliszban az Államvasut iránt mutatkozott érdeklődés, később azonban ez ellanyhult. Államvasut 10675-725, Salgó 8325, Kóburg 2900, Kohó 7650, Uríkányi 7400, Ált. községi 13460.

Valutapiac: Dollár 804, márká 269, szokol 1552, lei 558, lira 41 háromnegyed, pi-1084, osztrák korona 955.

Devizapiac: Berlin és Bécs ismét gyengült, míg a nyugatiak ismét kellemesen tendáltak. London 3225, Páris 72 és hét-nyolcad, Bécs 965, Berlin 269, Prága 1555.

A nemesfémek piaca: A nemesfémek piacán ezüst korona 60-61, forint 155-157, 5 koronás koronánként 6150-62, Napoleon 3100 után 3060, az után 3080, 20 koronás magyar arany 3250-65.

Terménytőzsdé.
A mai terménytőzsdén szilárd irányzat mellett az árak mind meggyultak, a mal-mok vásárlásai ösztönzőleg hatottak a piacra, és a forgalom meglétkült.

Hivatalos árak: Buza tiszavideki 3250-275, fehérmegyei 3240-3246, pestmegyei 3240-3246, rozs 2675-2725, takarmány árpa 2400-2450, sörárpa 2500-550, kőles 2700-2800, zab 2400-2430, tengeri 2975-30.0, repce 44-46, Korpa 1725-1750.

Előfordult kötések: Buza 2 vagon 3225 ab tiszai állomás, 10 vagon 3275 ab Budapest, 2 vagon 3260 ab Budapest, 3 vagon 3200, 4 vagon 3150 ab Csenger, 2 vagon 3225 ab tiszai állomás.

Sortésjelentés
Szabad vásári maradvány 1715 sertés 16 szűdő, érkezett 264 sertés, eladatott 171 sertés.
Árak: Zsirsertés fiatal közep 120-24, könnyű 90-120.
A zártvásáron nem fejlődött ki üzlet.

Apró hirdetések

<p>Eladó elköltözés miatt a Kandia-utca 4-b. számú új modern emeletes ház. Azonnal beköltözhető 4 és 5 szobás lakással. Eladó továbbá kilenc és fél ka-taszt, hold föld közvetlen a város al-ti, parcellázásra is alkalmas. Értekezni Kandia 4-b alatt a tulaj-donossal!</p>	<p>Előkelő budapesti családhoz jó fi-zetésért jó házból való szobabérlényt keresünk. Cím a szerkesztőség n. E</p>	<p>Elsőrendű munkások és tanulólányok május 15-től Oláh Irma női divattermében felvétet-nek. Értekezni lehet Szé-chenyi-utca 20. sz. alatt.</p>
<p>Vasabroncs kisebb vagy nagyobb men-nyiségben kapható Piacz-utca 59. sz.</p>	<p>Ritkaszép faj foxi-kutya, hat h'na-pos, olesó árban eladó. — Értekezhetni az anyakönyvi hivatalban, Széchenyi-utca 20 szám alatt.</p>	<p>Hímzés és mindenemű női fehéremű varrás jutányosan elvállaltatik Erzsébet-utca 79. szám. Nyiriné.</p>
<p>Használt butorok és antik szekrény eladók. Szent Anna-utca 5. emelet.</p>	<p>Hátók, ebédlők, konyha berendezések min-denféle buto ok legolcsóbb-ban beszerezhetők vidékre ingyen csomagolás Simonffy-utca 2-c) butorüzlet.</p>	<p>Butorok Hátoszobák, ebédlők, le-ányoszobák olcsóbbak és jobb-ak mint bárhol, szolid kiszolgálás. Vidékre elő-nyös csomagolás. LEFKO-VITS BUTORÁRUHAZ. — Simonffy-utca 6. szám tej-piaccazal szemben. Cégre és címre tessék figyelni!</p>
<p>Hátók, ebédlők minden kivitelben olesón beszerezhetők Piac 83. sz. az udvarban.</p>	<p>Sirkoszorúk legjobb kivitelben leg-olcsóbban Taróczy Antalnénál Kossuth-u. 4. Drogeria mellett.</p>	<p>Széchenyi gőz- és kádfürdő (volt Te-legendi) nagyalállomással szem-ben, állandóan nyitva.</p>
<p>Bélyeggyár és vésőintézet PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1365.</p>	<p>Gyermekköcsik teljes átvizsgálás, fényezés, kerekre gumihuzás: váll-l Riesz Henrik és Gyáry</p>	<p>Forgács István művés Bádogy-s-u.</p>

Patkányirtó szerek,
mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszerek, fog-kéz és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a

Korzó Droguerióban Piacz-utca 42. TELEFON 14 30

Mindenkinél olcsóbban
a legmodernebb
kivitelben készít

férfi ruhákat
saját és hozott
szövetekből. — Szíves pártfogás kér

KELEMEN JÓZSEF
uriszabó, Gyöngyvirág-utca 2. szám
a közkörlház közelében.
Tisztviselőknek és vasutasoknak
árengedmény!
A keresztény szakszervezetnek nagy
árengedmény!

Női fehérneműk,
harisnyák, kesztyűk
a legolcsóbbak

Lantos Csipkeáruháznál Kossuth-u. 4

Szirek András
elsőrendű uri- és
egyenruha szabószaga

Divatos angol szöve-
tek állandó raktára.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

KERESKEDELMI
és gyógyszerészeti dobozokat és
papírzacsokot jutányosan készít

Szentpétery Miklós könyvkötő
Széchenyi-utca 8. szám.

Kis ház
jókárban, 950 négyszögöl telekkel
konyhakertnek kiválóan alkalmas
fekete agyagföld Nemes-utca 7.
szám (Tócs kert.)

eladó.
Értekezhetni a „HAJDUFÖLD”
szerkesztőségében délután 6 óra-
kor Piacz-utca 59. szám alatt.

Szt. Pál gyógyintézet
Debreczen, Egyházpala

Tüdőbetegek, idegesek, benuáltak, re-
umások, bőrbetegek és sok más króni-
kus betegségben szenvedő járó betegek
részére fizikális gyógytényezőkkel fel-
szerelt intézet. — Rendszeres egész nap.

Dollárt, Leit
és mindenféle ide-
gen pénzt a leg-
drágábban vessz

Kaczander bankiroda
Ruyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Darabos mész
oltott mész, cement, téglá, cserép,
fedél-
száraztűzifa, szén
azonnali szállításra beszerezhető:

BARTHA fatelepeán,
Ispotály-utca 3-b. Telefon 785